

Sygn. akt I CZ 3/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku H.C.

odebranie oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 stycznia 2017 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego w R.

z dnia 25 listopada 2016 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 maja 2016 r., Sąd Rejonowy w R. odrzucił - na podstawie art.199 § 1 pkt 2 w związku z art.13 § 2 k.p.c. z powodu powagi rzeczy osądzonej - wniosek H. C. o odebranie od niej oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. C. Zażalenie H. C. zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w R. postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2016 r. Wnioskodawczyni wniosła skargę kasacyjną, którą Sąd Okręgowy odrzucił postanowieniem z dnia 25 listopada 2016 r. z powodu jej niedopuszczalności w świetle art. 519¹ § 1 k.p.c., wskazując, że postanowienie z dnia 10 sierpnia 2016 r. nie jest postanowieniem sądu drugiej instancji co do istoty sprawy ani postanowieniem w przedmiocie odrzucenia wniosku lub umorzenia postępowania, kończącym postępowanie w sprawie (art. 519¹ § 1 k.p.c.), stąd skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

W zażaleniu skarżąca, zarzucając naruszenie art. 519¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 519¹ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Przedmiotem zażalenia jest odrzucenie skargi kasacyjnej wnioskodawczyni wskutek przyjęcia jej niedopuszczalności z uwagi na kwalifikację zaskarżonego postanowienia jako orzeczenia nie będącego postanowieniem w przedmiocie odrzucenia wniosku w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c. Orzeczenie w niniejszej sprawie dotyczy sprawy z zakresu prawa spadkowego. Wniosek o odebranie przez sąd oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest wnioskiem, o którym mowa w art. 511 § 1 k.p.c., inicjującym sprawę z zakresu prawa spadkowego w postępowaniu nieprocesowym, której przebieg regulują przepisy rozdziału 2 działu IV tytułu II księgi drugiej kodeksu postępowania cywilnego

(art. 640, 641 i 643). Stosownie do art. 519¹ § 4 punkt 3 i 4 k.p.c., skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zabezpieczenia spadku i spisu inwentarza, wyjawienia przedmiotów spadkowych, zarządu spadku nieobjętego, zwolnienia wykonawcy testamentu, a także działu spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. Należy więc przyjąć, że skarga kasacyjna jest dopuszczalna w pozostałych sprawach z zakresu prawa spadkowego, w których postępowanie jest regulowane przepisami kodeksu postępowania cywilnego. W świetle ustalonego w orzecznictwie poglądu, postanowieniem w przedmiocie odrzucenia wniosku kończącym postępowanie w sprawie jest orzeczenie oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające wniosek, orzeczenie zmieniające postanowienie sądu pierwszej instancji oddalające na podstawie art. 222 k.p.c. zarzut, którego uwzględnienie uzasadniałoby odrzucenie wniosku, a także orzeczenie wydane w wyniku uwzględnienia apelacji, mocą którego uchylono zaskarżone postanowienie sądu pierwszej instancji i wniosek odrzucono (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r., III CSK 48/06, OSNC 2007, nr 1, poz. 12, z dnia 23 lutego 2012 r., II CSK 499/11, nie publ oraz z dnia 5 lutego 2015 r., V CZ 106/14, nie publ.). Postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 10 sierpnia 2016 r., oddalające zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w R. odrzucające wniosek H. C. o odebranie przez sąd oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, należy więc uznać za postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia wniosku, kończące postępowanie w sprawie, które wnioskodawca może zaskarżyć skargą kasacyjną (art. 519¹ § 1 k.p.c. i art. 519¹ § 4 pkt 3 k.p.c. *a contrario*). W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).

jw

kc